

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра історії та археології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
МУЗЕЙНО-КРАЄЗНАВЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
Ступінь магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

032 Історія та археологія

Код та найменування спеціальності

Етнологія

Освітня програма

Історичний факультет

Миколаїв – 2018

Робоча програма навчальної Музейно-красознавчої практики для студентів спеціальності 032 Історія та археологія, освітньої програми «Етнологія».

Розробник: Гузенко Юрій Іванович, доцент кафедри історії та археології, кандидат історичних наук, доцент _____ (Гузенко Ю. І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії та археології
Протокол № 1 від «27» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Рижева Н. О.)
«27» серпня 2018 р.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної музейно-краєзнавчої практики складена Гузенко Ю. І. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ступеня магістра: Галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 Історія та археологія, освітня програма «Етнологія».

Музейно-краєзнавча навчальна практика посідає важливе місце в системі професійної підготовки майбутнього етнолога. Введення її в програму підготовки магістрів в Інституті історії політології та права МНУ імені В. О. Сухомлинського спричинено потребою активізації діяльності з дослідження та збереження історико-культурної спадщини народу, формування шанобливого ставлення до культурних надбань минулих поколінь, гуманістичної ціннісної орієнтації особистості та виховання її патріотичних почуттів.

Проведення музейно-краєзнавчої практики передбачається у музеях історичного профілю (переважно місцевих) під безпосереднім керівництвом працівників музею.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія військових конфліктів що відбулися на теренах України, їх причин, ходу та результатів, ролі в них окремих осіб (полководців); воєнного мистецтва українського народу.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна музейно-краєзнавчої практика інтегрована в загальний блок з предметами «Музеєзнавство» та «Історія музеїв та музейної справи». Знання та навички, які отримують магістри під час проходження практики, органічно доповнюють навчальні курси історії України, всесвітньої історії, загальної етнології, етнології України, музеєзнавства та спеціальних історичних дисциплін. Практика покликана сприяти кращому засвоєнню теоретичних положень даних дисциплін та набуттю практичних навичок у галузі музейної справи та краєзнавства.

1. Мета і завдання практики

1.1. Мета музейно-краєзнавчої практики – розширити, поглибити та закріпити практичні знання студентів з музеєзнавства, краєзнавства та набутти практичних навичок у галузі музейної справи та краєзнавства.

1.2. Завдання практики:

- закріпити знання студентами термінологічного апарату музеєзнавства та краєзнавства;
- ознайомитися з історією створення, розвитку та формами роботи конкретного музею історичного профілю;
- розширити та поглибити знання з питань організації роботи музею, функціонування його підрозділів та проведення масово-освітньої роботи серед населення;
- в процесі виконання практичних завдань під керівництвом працівників музею розвинути навички збирання, вивчення, зберігання та експонування музейних предметів;

– набути навичок у галузі проведення екскурсійної та інших форм масово-освітньої роботи, а також рекламування та популяризації діяльності музею;

2. Структура і зміст практики

1. Настановне заняття. (проводиться в перший день практики). Ознайомлення студентів з метою, змістом, конкретними завданнями та організаційними питаннями проведення практики, вимогами до звітності за результатами практики, правилами техніки безпеки.

2. Ознайомча практика:

- ознайомлення з музеєм, історією його створення, структурою, цілями і завданнями служб та відділів, змістом та планами роботи;
- вивчення експозиції музею та ознайомлення з фондами;
- ознайомлення з принципами збирання музейних матеріалів, їх обробкою, обліком, системою зберігання, документацією, інструктивними матеріалами, методикою описів, класифікації, каталогізації експонатів;
- вивчення екскурсійної та інших форм роботи музею з населенням;
- ознайомлення з каталогами та виданнями музею;
- вивчення історії музею, його партнерських зв'язків з іншими музейними установами України;
- вивчення інформаційної бази музею, ролі меценатства та спонсорства у роботі музею;
- ознайомлення з реставраційними підрозділами музею, технікою реставрації;
- вивчення (за літературою) діяльності великих музеїв світу (Ермітажу, Лувру, Третьяковської галереї, Прадо та ін.);
- ознайомлення з діяльністю музеїв Миколаєва;
- вивчення питань пов'язаних з організацією безпеки музейних фондів;
- ознайомлення з базою правових та нормативних документів, що регламентують музейну діяльність.

3. Навчально-наукова практика.

Робота в фондах:

- вивчення, обробка та інвентаризація колекцій та окремих музейних матеріалів під керівництвом співробітників музею;
- практична робота по виконанню завдання завідуючого фондами чи наукового співробітника;
- формування у студентів практичних навичок збирання та первинної обробки музейних матеріалів;
- вивчення цінності музейного предмету, первинна обробка та збереження.

Робота в експозиції:

- детальне вивчення експозиції (розділи, теми, засоби показу). Аналіз експозиції музею за розділами;
- робота під керівництвом екскурсовода. Складання самостійного тексту екскурсії по одному з розділів експозиції, його обговорення та апробування.

3. Література

1. Актуальные проблемы фондовой работы музеев. метод. – М., 1981.
2. Искусству музейной экспозиции. – М., 1977.
3. Мезенцева Г. Г. Музеєзнавство. – К., 1980.
4. Музееведение: музей исторического профиля. – М., 1988.
5. Научно-просветительская работа музеев. – М., 1975.
6. Николаевский краеведческий музей: путеводитель. – Одесса, 1980.
7. Основы экскурсионного дела в музеях. – М., 1977.
8. Петраш А. П. Музей Николаева: путеводитель. – Одесса, 1979.
9. Погорелова А. Музейна справа: орієнтири розвитку // Українська культура. – 1996. – № 2.
10. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство. Навчальний посібник. – К., 2008. – 371 с.
11. Струнка М. Л. Організація пошукової роботи з етнографії у шкільних краєзнавчих музеях. – К., 1989.
12. Україна: скарби музеїв та заповідників: путівник. – К., 1997.
13. Уривалкін О.М. Історичне краєзнавство. Навчальний посібник. – К., 2008. – 296 с.
14. Хлопинская Л. Д. Дворец-музей на Адмиральской. – Николаев, 2004.
15. Якубовський В.І. Музеєзнавство. Підручник. – Кам'янець-Подільський, 2010. – 352 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.